

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺโนโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

๒ เดือนแล้วเนาะ อีกเดือนเดียวออกพรรษาแล้ว วันคืนล่วงไป ๆ เราจะเอาอะไรเป็นที่พึ่ง เวลาว่าเอาที่พึ่งนะ เราเอาที่พึ่ง เวลาเราหาอยู่หากินกันนี้มันมีที่พึ่งที่อาศัย ที่พึ่งที่อาศัยเพื่อชีวิต ดำรงเลี้ยงชีพได้ แต่เลี้ยงชีพนั้นนะ ทุกคนขวัญเห็นไหม ขวัญและกำลังใจ นี่วันพระ วันนี้วันไหว้ พระจันทร์ นี่เพื่อบำรุงขวัญ คนเรานี้ขวัญอ่อน ขวัญอ่อนแต่อาศัยที่ว่ามันจะขนาดไหนมันก็สังคม มนุษย์อาศัยกันไป อยู่ด้วยกันไปเป็นสังคม เป็นที่พึ่งอาศัยกัน จะอุ่นอกอุ่นใจ

แต่หัวใจมันก็ว่าเหว ในหัวใจนี้มันว่าเหวมันไม่มีที่พึ่งอาศัย ขวัญมันไม่ดีถึงต้องทำบุญกุศล ทำกุศลนี้มันเป็นสำเร็จรูป มันเป็นสำเร็จมา เราทำบุญไป บุญกุศลสำเร็จรูปมาเป็นความอุ่นอกอุ่น ใจว่าเรามีที่พึ่งที่อาศัย เราได้สละทานออกไป เราจะไปไหนเราก็มีปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัยของเรา ไป อาศัยของใจนะ นี่ศาสนาสอนอย่างนั้น พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น สอนเรื่องการเกิดและการ ตาย

การเกิดและการตายเวียนไปในวัฏฏะนี้ มันต้องมีที่พึ่งที่อาศัยไป ไม่ต้องทุกข์ลำเค็ญมาก นัก เพราะว่ามันไปปิดกั้นความเกิดและความตายไม่ได้ ความเกิดและความตายนี้เป็นธรรมชาติ อันหนึ่งที่หมุนเวียนไป ถึงจะต้องหมุนเวียนไปก็ให้มีเครื่องอยู่เครื่องอาศัยไป เราถึงต้องสร้างบุญ กุศลของเราเพื่อเป็นที่พึ่งที่อาศัย นี่ขวัญกำลังใจเกิดตรงนั้น

แล้วจะมีตลอดไป ปีแล้วปีเล่าจะอยู่อย่างนี้ เห็นไหม เข้าพรรษาออกพรรษาทุกปีไป ๆ เพื่อให้คนมีโอกาส ถ้าคนมีโอกาสเวลาใจมันเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา มันจะชวนชวาย มันจะหาทาง ของมันไป ถ้าคนเราใจไม่สนใจของเราไป ใจของคนเห็นไหม ทำลายตัวเอง ทำลายโอกาสของ ตัวเอง ถ้าทำลายโอกาสของตัวเอง ตัวเองจะไม่มีที่พึ่งที่อาศัย ถ้าไม่ทำลายโอกาสของตัวเองนี้ โอกาสของเรามาถึงเราต้องรีบคว้าของเราไว้เพราะใจของเรามันไม่แน่นอน

สรรพสิ่งโลกนี้มันไม่แน่นอนเลย วันนี้มีศรัทธาความเชื่อมาก วันต่อไปศรัทธาความเชื่อ มันก็เริ่มคลอนแคลน จะมีจริงหรือไม่จริง เห็นไหม กิเลสมันจะหลอกอย่างนั้น ทำบุญแล้วจะได้

บุญจริงไหม บุญกุศลมันจะมีจริงไหม นรกสวรรค์มีจริงไหม? มันต้องมีจริงแน่นอน มีจริงแน่นอน เพราะคนเกิดคนตาย แล้วมันมีที่อยู่ที่อยู่อาศัย คนเราตายไปแล้วมันถึงจะไปเห็นสภาวะนั้น

เวลาเปิดโลกธาตุนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเสด็จลงมาจากรัศมี ขณะที่เปิดโลกธาตุนี้ในพุทธวิสัยองค์หนึ่งจะมีเหตุการณ์อย่างนั้นครั้งหนึ่ง เหตุการณ์ให้เราเห็นนรกเห็นสวรรค์ เห็นที่ไปของจิต เราก็มองใจในการสร้างบุญสร้างกุศล เห็นนรกมันเป็นที่เราจะระแวง เราไม่อยากทำความผิดพลาดของเราไป ความผิดพลาด

แต่มันเรื่องของคนเรา สติสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์นะ มันมีความผิดพลาดโดยธรรมชาติของความพลั้งเผลอ สติไม่สมบูรณ์ต้องมีความพลั้งเผลอ ความผิดแล้วเราพยายามทำคุณงามความดี พยายามยับยั้งสิ่งนั้นได้ ฝึกฝนไป ความฝึกฝนของใจ ใจเริ่มพัฒนาขึ้นมา ขวัญกำลังใจเกิดขึ้นมาจากเราให้ขวัญกำลังใจเราเอง แล้วถ้ามีขวัญกำลังใจขึ้นมา อย่างพึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมนี้เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา

ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา น้อยคนนักที่จะรู้ได้ แล้วน้อยคนนักที่จะรู้ได้นี้ แล้วมันจะเข้าใจได้อย่างไร ถ้าเข้าใจไม่ถึงจะเอาอะไรมาพูดกัน มันความจำ เห็นไหม พูดจากความจำความไม่แน่ใจ ทุกคนไม่แน่ใจ แม้แต่พระองค์เองพระที่บวชเองนี้ เปอร์เซ็นต์มากเลยที่ว่าไม่เชื่อเรื่องนรกสวรรค์นะ แต่ที่อยู่มาในเพศสมณะนี่ต่อไปเรื่อย ๆ เพราะว่ามันเป็นอาชีพอันหนึ่ง

แต่ถ้าเราเชื่อนรกสวรรค์ขึ้นมาจะต้องทำคุณงามความดี จะต้องเชื่อสิ่งที่ความเป็นไปของเรา ความเป็นไปของกรรม ของบุญกุศลนี้มันจะผลักดันให้จิตดวงนี้เป็นไปประจักษ์ แล้วมันพลิกแพลงได้ คนเราไม่เคยทำนี้ ศึกษาขนาดไหนนะ เรียนมาขนาดไหน มันเป็นความรู้ความเข้าใจของตัวเอง ว่าตัวเองตัวเข้าใจแล้ว แต่ตัวเองเข้าใจขนาดไหนมันก็มีความลังเลสงสัย

แต่ผู้ที่เข้าไปประสบตามความเป็นจริงนี้มันจะลังเลสงสัยไปที่ไหน มันเห็นตามความเป็นจริงของใจนั้น ใจนั้นเห็นตามความเป็นจริง เห็นตามความจริงโดยที่ว่ามันแก้ไขไป บุญกุศลเกิดจากตรงนี้ ตรงที่มันเป็นไป บุญกุศลเกิดเป็นไปนี้ มันไม่มีคำตอบ มันเป็นขึ้นมา เราทำบุญมาแต่ครั้งไหนเราได้บุญกุศลอันนี้มา ทำบุญแล้วบุญกุศลมาแบบมีคนช่วยเหลือ มาแบบอย่างนั้น

แต่ถ้าการวิปัสสนา การทำใจของตัว ความเข้าใจของตัว สังขารมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมนี้รู้จากตรงนี้ เราก็จะรู้จากตรงนี้ รู้จากความเห็นของเรา ขวัญกำลังใจนี้เป็นส่วนหนึ่ง แต่การประพฤติปฏิบัติ ความเข้าใจของเราเป็นอีกส่วนหนึ่ง มันละเอียดกันเป็นสมบัติของบุคคลคนนั้น เป็นสมบัติของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นสร้างสมคุณสมบัติอันนี้ขึ้นมา มันจะชำแรกออกไป ชำแรกกิเลสออกไปจากใจ มันจะพัฒนาใจดวงนั้นขึ้นมา แล้วมันจะเห็นการหลุดออกไปจากกิเลส นั่น กิเลสหลุดออกไปจากใจเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

นั่นเป็นของจริงของใจดวงนั้นที่ประสบพบเห็น เริ่มจากความเชื่อของเรา ศรัทธาความเชื่อ ก็ขวัญกำลังใจที่พึ่งที่อาศัย ไม่เร่ร้อนใจ จิตนี้เร่ร้อนไม่มีที่พึ่งเลย นำสงสารตัวเองนะ ความคิดนี้มันเร่ร้อน อยู่ก็อยู่ไปประสาวนหนึ่ง อยู่ไปแบบว่าพอมีโอกาส โอกาสตรงนี้นั้นยังเป็นมนุษย์อยู่ มันยังไม่ถึงว่าต้องประสบกรรมสิ่งนั้น เวลาตายลงไปนี่มันต้องไปนะ ไปนรก ไปสวรรค์ ไปสิ่งที่เราสร้างสมมา ตรงนั้นปฏิเสธไม่ได้ สิ่งที่เราปฏิเสธไม่ได้มันเป็นความจริง แล้วความตายนี่ก็เป็นความจริงอันหนึ่ง แต่ขณะที่ว่ายังมีชีวิตอยู่นี้ ก็ผัดวันประกันพรุ่งกันไป

นี่ปฏิโลม ความคิดปลอมประโลมใจของตัวเองไปว่าเรายังมีที่พึ่งที่อาศัย ปลอมประโลมไปขนาดไหนมันก็ต้องขาด ชีวิตนี้ต้องขาดตอนไป เราถึงต้องหาที่พึ่งออกไป แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นความเกิดดับของใจ อารมณ์เกิดดับของใจมันสลดสังเวชจนถึงว่า ความเกิดดับของใจนี้มันก็เกิดดับตลอดเวลา ถ้าเราเห็นอารมณ์เกิดดับของใจขึ้นมา เราจะเริ่มบังคับใจของตัวเองได้

ถ้าบังคับใจของตัวเองได้มันสงบ สวรรค์ในอก นรกในใจอยู่ตรงนี้ สวรรค์เป็นภพของสวรรค์ ภูมิสวรรค์นั้น เวลาเราทำบุญกุศลเราตายไปเป็นส่วนหนึ่ง แต่เราแก้สวรรค์ในอก นรกในใจนี้เราแก้ที่สวรรค์ในอก เห็นไหม สวรรค์ก็ไม่เอา นรกก็ไม่เอา พ้นจากนรก พ้นจากสวรรค์ไป แต่จะพ้นไปมันต้องทำความเพียรของเราขึ้นมา สังขารมสอนสอนตรงนี้ สอนขึ้นมาให้ทุกคน

พุทโธเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานในหัวใจของสัตว์โลกทั้งหมด ทุกดวงใจนี้สามารถเป็นพุทโธได้หมด พุทโธในหัวใจดวงนี้ถ้ามันสว่างไสวขึ้นมา มันเข้าใจตามความเป็นจริง เข้าใจตามความเป็นจริงคือเข้าใจธรรมตามความเป็นจริงเห็นอันนั้น แล้วมันจะไม่ประมาทธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่ง กราบธรรมด้วยความซึ่งใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมก็ยังกราบอยู่ กราบอะไร? กราบสังขารมไป

ธรรมนี้มีอยู่โดยดั้งเดิม สัจธรรมคือสัจจะความจริง สัจจะความจริงเราเข้าไม่ถึง เราเข้าไม่ถึงเราก็มารู้ความจริงตามสัจธรรมนั้น ทฤษฎีมีอยู่ เห็นไหม ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ ทดลองวิทยาศาสตร์นี้ถ้าเราทดลองสิ่งนั้น มันก็ให้ค่าตามสิ่งนั้น ถ้าเราทดลอง แต่เราไม่ได้ทดลอง เราก็มองเห็นความเห็นไปปัจจัยจัดตั้ง เกิดจากความเห็นของเรา

ถ้าเราเปิดปัจจัยจัดตั้งความเห็นของใจ ใจมันเห็นตามความเป็นจริงอันนั้น มันเข้าใจตามความเป็นจริงอันนั้น มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร เกิดขึ้นมาจากความทุกข์ความยากของเรา เราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พยายามฝึกฝนตน พยายามดัดแปลงตนขึ้นมา ให้มีพลังงานของใจขึ้นมาให้ได้ ถ้ามีพลังงานของใจขึ้นมา พลังงานของใจตัวนี้มันจะเข้าไปในหัวใจของเรา แล้วมันทำอะไร พลังงานของใจแล้วเข้าไปในหัวใจได้อย่างไร

นี่มันถึงเป็นสัมมาสมาธิใจ ในมรรคอริยสัจจะมันจะย้อนกลับมาอย่างนี้ ถ้ามรรคเดินตัวขึ้นมามันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ มันมหัศจรรย์มาก ถึงว่าในสามโลกธาตุนี้ปัญญาอันนี้ไม่มีใครเห็น ปัญญาอันนี้มีมรรคสามัคคีอันหนึ่งนะ จะเป็นอริยบุคคลขึ้นมาในหัวใจดวงนั้น อริยบุคคลขึ้นมาคือรู้สัจจะความจริงใจ ความจริงว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นมาในหัวใจ มันเกิดดับขึ้นมา

แล้วเราไปหลงใหลขึ้นมา จิตได้สำนึกหลงใหล หลงใหลในสิ่งนั้นเข้าใจสิ่งนั้นตามความว่า เราเข้าใจสิ่งนั้น เห็นสิ่งนั้นว่าเป็นของเรา เป็นความยึดมั่นถือมั่นของเรา เป็นความเห็นของเรา มันยึดมั่นถือมั่นโดยธรรมชาติ มันยึดมั่นถือมั่นโดยกิเลส กิเลสนี้เป็นสิ่งที่ว่ามันทำตามใจอำนาจของมัน มันพอใจสิ่งใดมันก็อยากทำ อยากจะประพฤติปฏิบัติ อยากต้องการแสวงหาสิ่งนั้น พอต้องการแสวงหาสิ่งนั้นขึ้นมา พอมันมีความอยากขึ้นมาผิดถูกนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ถ้าเป็นความถูกต้องขึ้นมา แสวงหาด้วยความถูกต้องมันก็เป็นอำนาจาสนาที่ควรจะเป็นไป แต่ถ้ามันอยากได้ขึ้นมา ความต้องการขึ้นมาแล้วมันแสวงหาด้วยความทุจริต ความเห็นของมัน มันอยากดัดแปลง มันพยายามแสวงหาของมันขึ้นมา มันเป็นโทษขึ้นมากับใจ ผลเกิดจากกิเลส กิเลสทำให้ใจคิดอย่างนั้น ปรารถนาสิ่งนั้น แล้วแสวงหาสิ่งนั้น เป็นโทษกับใจดวงนั้น นี่ทำลายตัวเองทำลายอย่างนั้น

ถ้ามีธรรมในหัวใจมันพยายามชำระแยกแยะออกมาว่า สิ่งใดสมควรทำ ทำที่สมควรแล้วมันจะทำสิ่งนั้น ทำตามความเห็นว่ามันสมควรแล้วมันจะทำขึ้นมา ถ้ามันทำไม่ได้สิ่งนั้นมันก็ยังยั้งไว้ นี่ขันติ ความอดทนของใจ ถ้าใจมีขันติ ขันติอย่างหยาบ ๆ เห็นไหม ผู้ที่ว่ามีอำนาจเหนือเราดีเสีย

เราได้มีขันติ เรามีความอดทนได้ นั้นอย่างหยาบ ๆ ผู้ที่เสมอกันมาดิเถียนเราได้ มาว่าเราได้กล่าวเตือนเราได้ ผู้ที่หยาบกว่า ผู้ที่อ่อนกว่า เล็กกว่า ที่ไม่มีอำนาจวาสนาดิเถียนเราได้มีขันติอันอย่างประเสริฐ ขันติอย่างนี้มันจะยับยั้งตัวเราเอง

แล้วเรามีขันติความอดทนขึ้นมาเนี่ย ไม่ตามความเห็นของใจไป ไม่ตามความต้องการปรารถนานั้นไป สิ่งที่มีบุญกุศลเราสร้างสมมา เราทำขึ้นมาต้องได้กับเรา เราทำโดยสุจริตธรรมนี้แหละ ตามสุจริต ตามความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มันจะเป็นตามความเป็นจริงอันนั้น เพราะเราได้สร้างสมมา ถ้าเราไม่ได้สร้างสมมา เห็นไหม เราทุจริต เราพยายามแสวงหาขนาดไหน มันก็ได้สิ่งนั้นมาแต่มันเป็นผลที่ว่าไม่คุ้มค่าเลย

สิ่งที่ได้ผลมานี้อาศัยชั่วคราวเพราะเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ผลของใจที่มันเป็นความเศร้าหมองของใจ มันจะอยู่ในหัวใจของเราตลอดไป แล้วมันจะรู้ว่าเราเคยทำความผิดพลาดมา ความสะสมขึ้นมาอันนี้มันทำให้เราไปในที่ต่ำ นรกเป็นอย่างนี้ สวรรค์ในอก นรกในใจ นรกในใจนี้มันเผา มันรู้ว่าเราทำความชั่วขึ้นมาในหัวใจ มันเผาในหัวใจของเราขึ้นมา แล้วมันจะเป็นไปอย่างนั้น

นี่มันจะตัดแปลงได้ ถ้าเรามีความผิดขึ้นมาแล้วเราจะแก้ไขตัวเองไม่ได้เลยหรือ องค์อุบาละมาคนมา ๕๕๕ ศพ ด้วยความเข้าใจผิดว่าสิ่งนั้นจะไปเอาวิชาการ เขามีจิตใจอันประเสริฐต้องการวิชาการ ต้องการความรู้ แต่เพราะว่าคบมิตรผิด ครูบาอาจารย์เขาสอน เขาหลอกลวงไปอย่างนั้น เขาทำความผิดพลาดไป เขาก็ยังสามารถตัดแปลงจนเป็นพระอรหันต์ไปได้ องค์อุบาละเห็นไหม ถึงกับหลุดพ้นออกไปเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาในหัวใจนั้น

แล้วความผิดพลาดของเราจะมีมากขนาดไหน มากขนาดนั้นไหม? ความผิดพลาดเราไม่มากขนาดนั้นเราก็กแก้ไขได้ ความผิดพลาดเป็นสิ่งที่ไม่ดี เป็นสิ่งที่ทำให้ใจเราถ้าเรายึดมั่นถือมั่นกับใจดวงนั้น มันจะเป็นไปตามอย่างนั้น นี่ขวัณท์หาย ความเข้าใจของตัวเองก็ไม่มี หลุดไปตามอำนาจของกิเลส แต่ถ้าเราบำรุงขวัณท์ใจของเรามานี้ มีขวัณท์มีกำลังใจขึ้นมา สร้างสมบุญกุศลขึ้นมา สร้างขวัณท์กำลังใจของตัวเองขึ้นมา จากสร้างบุญกุศลอย่างหยาบขึ้นมา ทาน เห็นไหม มีทาน มีการให้ แล้วก็พยายามประพฤติปฏิบัติ รักษาใจของเราขึ้นมา นั่นนะขวัณท์เกิดขึ้นมาจากภายใน

เราสร้างขวัณท์ของเราเอง แล้วขวัณท์เกิดขึ้นมาจากเรา สติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ความประมาทไม่มี ความผิดพลาดคือความประมาทของใจ ใจประมาทขึ้นมาทำสิ่งใดตามอำนาจของเขาเพราะ

เรามีความประมาทเลินเล่อ ถ้ามีสติสัมปชัญญะเพราะอะไร? เพราะสติมันมีเกิดขึ้นมาได้เพราะจิตมันมีสัมมาสมาธิ มันเกิดขึ้นมาเพราะความมีสติยับยั้งขึ้นมา ถ้ามีสติสืบทอดขึ้นไปนี้มีสติยับยั้งโดยหัวใจขึ้นมา ขวัญเกิดขึ้นมาจากความมีสติยับยั้งของเราขึ้นมา เราทำอะไรด้วยความไม่ผิดพลาดพลั้งเผลอไป มันก็จะเป็นสัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ

ความเห็นชอบของใจจะหมุนเข้ามาจากภายใน วิปัสสนาเกิดขึ้นมา เพราะอะไร? ทุกคนต้องการชำระหัวใจออกไป ชำระออกจากกิเลส เห็นโทษของกิเลสตั้งแต่ความหยาบของการที่ทำให้จิตฟุ้งซ่านอยู่แล้ว แล้วจิตสงบขึ้นมานี้ แยกแยะเข้าไป ๆ อันนี้คือธรรมที่เกิดในหัวใจของเรา เรามีขบวนการกำลังใจขึ้นมาแล้ว เรายังทำของเราขึ้นมาให้เป็นหัวใจที่เป็นธรรมขึ้นมา

ขบวนการและกำลังใจเกิดขึ้นจากสัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมที่เป็นกิริยาที่เกิดขึ้นจากการสร้างสมขึ้นมา กับธรรมที่เป็นอกุปปิธรรม ที่มันชำระกิเลสออกไปในหัวใจของเรา มันเป็นเรื่องที่ว่าในหัวใจมันถึงจะเห็นตามความจริงว่าใจนี้ไม่เคยตายจริง ๆ มีอยู่ตลอดไป แล้วมีอยู่แบบผู้รู้ตามเห็นจริง พุทธะผู้ตื่น ผู้เบิกบาน รู้ตามความเป็นจริงในหัวใจนั้น

สุขเกิดขึ้นอย่างนี้ สุขในร่างของมนุษย์นี้เกิดขึ้นมา ในความเป็นอยู่ของโลกเขา ความพอใจความสรรเสริญยินยอมกันในโลกเขาเป็นส่วนหนึ่ง สุขจากความดีเตือนตนเองไม่ได้ ตนเองหัวใจนั้นสมบูรณ์ตลอดไปเป็นธรรมในหัวใจ มันจะเป็นความสุขอย่างยั่งยืนในหัวใจ เกิดขึ้นมาจากเราสร้างขบวนการกำลังใจของเรา เราทำของเราขึ้นมา แล้วจะเป็นผลประโยชน์กับเราขึ้นมา ในใจดวงนี้ ใจของเราที่ว่าอ่อนแออยู่นี้ ใจของเราที่ว่าไม่สามารถพึ่งตนเองได้นี้ มันจะพึ่งตนเองได้ แล้วมันจะทำให้เราเป็นปัจเจกตั้ง

ความสุขเกิดขึ้นมาจากหัวใจ หัวใจนั้นจะมีความสุขมาก สุขโดยการประพฤติปฏิบัติ สุขโดยการเราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุขตามเราเชื่อครูบาอาจารย์ เราเชื่อก่อน เชื่อแล้วเดินตามขึ้นไป แล้วมันจะเป็นปัจเจกตั้ง สุขจากความเป็นจริงที่ไม่ต้องเชื่อใครเลย มันเป็นความประจักษ์จากใจดวงนั้น ใจดวงนั้นจะประจักษ์เห็นตามความเป็นจริงนั้น แล้วเป็นสุขอย่างยิ่ง เอวัง